І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь . . .

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 53. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 20-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1965 Ч. 53. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 19-го березня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЯВИВ, ЩО ЗМОБІЛІЗУЄ КРАЙОВУ ҐВАРДІЮ ДЛЯ ВТРИМАННЯ ПОРЯДКУ В АЛЯБАМІ, коли губернатор Джордж С. Воллес сам не схоче відповідати за порядок під час маніфестаційного походу зі Селми до Монтґомері. Президент склав цю заяву на пресовій конференції в Білому Домі о год. 10:15 увечері, після того, як дістав депешу від губернатора Воллеса, що він не може ґарантувати за безпеку демонстрантів під час 50-милевого походу і просить федеральної допомоги. Суд в Монтґомері дав дозвіл на похід, який організує д-р Мартин Лютер Кінґ. Воллес скликав спільну сесію Леґіслятури, яку повідомив про висилку депеші до Президента. Леґіслятура прийняла резолюцію, в якій протестаційний похід називається „ослячим і безглуздим". Президент Джансон виявив, що він конферував із головним прокуратором Ніколясом деБ. Каценбахом в справі Алабами.

НА СЕКРЕТАРЯ СКАРБУ НАЙМЕНОВАНИЙ ГЕНРІ Г. ФАВЛЕР, як про це повідомив президент Джансон. 56-річний Фавлер є правником, він до минулого року займав становище підсекретаря скарбу. Доґлес Діллон, довголітній секретар скарбу, вже давно заявив, що він хоче залишити своє становище із родинних причин. Президент Джансон відлетів ввечері 18-го березня на довший відпочинок на свою фарму в Тексасі, і в суботу 19-го березня матиме там пресову конференцію. Преса підкреслює, що ще годину перед повідомленням про номінацію Фавлера кружляли вістки, що новим секретарем скарбу буде президент банку з Шикаґо Дейвід Кенеді. Давніше говорено про те, що Президент хотів на секретаря скарбу нюйоркського директора Донелда С. Кука.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ СХВАЛИЛА ПОПРАВКУ ДО КОНСТИТУЦІЇ В СПРАВІ НАСЛІДСТВА НА ПОСТІ ПРЕЗИДЕНТА. Текст цієї поправки передбачає, хто і коли має заступати хорого Президента, та хто зможе найменувати віцепрезидента, коли опорожниться це становище. Згідно з новим проєктом сам Президент зможе повідомити Конґрес, що він не може виконувати свого уряду, і тоді за нього зможе урядувати віце-президент. Коли б хорий Президент не хотів цього зробити, тоді більшість Президентового кабінету з віце-президентом могли б повідомити Конґрес про нездібність Президента, і віце-президент обняв би урядування. Коли б віце-президентове місце опорожнилося, то Президент має мати право найменувати нового віце-президента, а більшість обох Палат Конґресу мала б затвердити цю номінацію.

КРАЙОВА ФАРМЕРСЬКА УНІЯ ПРОТИ НОВОГО РОЗПОДІЛУ ВИБОРЧИХ ОКРУГ, який недавно зарядив Найвищий Суд ЗДА. Таким чином Фармерська Унія приєдналася до інших фармерських організацій, які вже давніше були проти нових виборчих округ. Дотеперішні виборчі округи були встановлювані тоді, коли фармерське сільське населення творило більшість населення країни. Тепер значно зросли міста, куди переселилося багато фармерів. Міські райони покривджені, бо в них два або й три рази більше виборців в порівнянні з фармерським районом вибирають одного конґресмена. Новий розподіл має бути зроблений на основі рівного числа населення в міських і сільських районах.

У СВІТІ

НА КІПРІ ВСТАНОВЛЕНО РАКЕТИ СОВЄТСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ, переведені туди крадькома через Єгипет. Американський уряд дістав про це інформації і перестеріг Грецію, що совєтські ракети на Кіпрі можуть спровокувати збомбардування Кіпру Туреччиною, що в свою чергу моглоб б породити загрозу великої війни. Однак Греція навіть коли б хотіла впливати на кіпрського президента Макаріоса — той нікого не слухає і самовільно звернувся був до СССР за зброєю.

КОМУНІСТИЧНІ РОБІТНИКИ В ІНДОНЕЗІЇ ПЕРЕРВАЛИ ДОПЛИВ ГАЗУ й електрики до будинку американської амбасади в столиці Джакарті, намагаючись примусити ввесь дипломатичний персонал Америки до виїзду.

НОВИМ АМЕРИКАНСЬКИМ КОМАНДАНТОМ В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЕВРОПІ СТАВ ген. Ендрю П. О'Міра. Він перейняв командування від свого попередника генерала Пола Фрімана на спеціяльній церемонії в головній кватирі американських збройних сил в Европі, в Гайдельберзі в Західній Німеччині. Головний командант НАТО ген. Лаймен Лемніцер, як також британський і французький команданти були приявні на тій церемонії.

В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ КОМУНІСТИ ПРОГОЛОСИЛИ „протиамериканський день". Їх головним гаслом було „американці до дому" та „геть з американськими жорстокостями". Комуністи використали у своїй пропаґанді бомбардування одним південно - в'єтнамським літаком села недалеко головної американської бази в Дананґу, при чому був поцілений також будинок місцевої школи, де згинуло 45 дітей. Бомбардування було спровоковане вивішенням на будинку школи комуністичного прапору. Директора школи арештовано.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ РІШУЧЕ ВІДКИНУВ французько совєтську пропозицію, щоб скликати нову міжнародну конференцію для мирного полагодження справи В'єтнаму. В заяві комуно - китайського уряду говориться, що така мирова пропозиція — це „безсоромний шантаж американських імперіялістів", — при чому китайські комуністи лаються також на большевиків, як нібн „підлабузників імперіялістів".

ІНТЕРВ'Ю З ХРУЩОВИМ — ЦЕ ФАЛЬСИФІКАТ — заявив речник совєтського уряду. Італійська газета „ЛьЕвропео" принесла була вістку, повторену між іншим також у „Ню Йорк Таймсі", що Хрущов відповів на письмі на сім з-посеред 10 запитів, що їх пред'явив йому французький журналіст Пієр Жанкар. Большевики кажуть тепер, що „все це видумка".

У ПОЛЬЩІ ВІДБУТУТЬСЯ „ВИБОРИ" до сойму 30 травня ц. р. Хоч у тих „виборах" „голосують" звичайно коло 95% виборців, при чому ніхто не всилі провірити статистики, яку подає диктаторська комуністична влада, все ж, комуністи перед кожними виборами в Польщі „ліберальніші": ось тепер Владислав Гомулка вклонився у сторону католиків. Він заявив у промові, що „релігія — це приватна справа громадян. Народна (?!) влада ставиться однаково до віруючих, як невіруючих". З усіх комуністичних країн Церква найсильніша в Польщі, де навіть комуністи вінчаються і хрестять дітей у церквах.

У ФРАНЦІЇ ВІДБУДУТЬСЯ В НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ вирішні вибори до місцевої самоуправи. Котрий кандидат не дістав в минулу неділю кваліфіковану більшість — стає до тісніших виборів, в яких рішає звичайна більшість. Де-ґолісти й опозиційні кандидати здебільша втримали свій стан посідання.

Президент Джансон готовий змобілізувати Крайову Ґвардію для охорони ладу в Алабамі

Вашингтон. — Президент Джансон 18-го березня скликав пресову конференцію в Білому Домі пізно ввечері о год. 10:15, на якій повідомив, що він зарядить мобілізацію відділів Крайової Ґваpдії, щоб забезпечити порядок під час довгого протестаційного походу із Селми до Столиці стейту Монтґомері, який має відбутися під проводом д-ра Мартина Л. Кінга в найближчому тижні. Президент плянував ввечері в четвер відлетіти до Тексасу на відпочинок при кінці тижня, аж о год. 8:45 ввечері дістав депешу від алабамського губернатора Дж. С. Воллеса з повідомленням, що він, Воллес, не зможе втримати порядку під час довшого маршу демонстрантів, тому проєктує, щоб „федеральні цивільні сили" дбали про порядок і безпеку демонстрантів. Президент відкинув проєкт Воллеса і заявив, що про порядок дбатиме змобілізована Крайова Ґвардія. Воллес сказав, що для запевнення безпеки демонстрантів треба б більше, як 6 000 поліцистів, 480 авт, 15 автобусів та ще додаткових відділів. Президент заявив, що федеральний суд в Монтґомері дав дозвіл на демонстраційний похід і наказав губернаторові, щоб забезпечив порядок під час того маршу, що має зробити 50 миль. Губернатор Воллес має до диспозиції 10 000 ґвардистів, казав Президент, і він міг би їх змобілізувати. Але коли губернатор не хоче цього зробити, то сам Президент зарядить мобілізацію Ґвардії. Президент конферував із головним прокуратором Ніколасом фон Каценбахом і видав йому потрібні зарядження, щоб порозумівся з капітаном В. Б. Пейнтером з Департаменту Публічної Безпеки в Монтґомері.

Сенат відкинув спротив південних демократів проти виборчого проєкту

Вашингтон. — Законопроєкти в справі закону про забезпечення виборчих прав негритянським виборцям в південних стейтах були предметом нарад в обидвох Палатах Конґресу. В Сенаті група південних демократів поставила внесок, щоб відкласти на пізніше наради над цим проєктом, який підтримує уряд. Але перше голосування виявило, що урядом підтримуваний проєкт швидко буде схвалений. Внесок південних демократів відкинено більшістю 67 до 13-ох голосів. Палата Репрезентантів також почала працю над цим самим законопроєктом. В Конституційній Підкомісії при Правничій Комісії як перший зізнавав головний прокуратор Ніколас Каценбах. Коли він закінчив оборону урядового проєкту, конґресмен - республіканець із Огайо Вілліям МекКоллон заявив, що він уважає промову головного прокуратора за одну з найкращих, яку довелося йому почути. Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Дірксен підтримує урядовий проєкт.

Сьомий Крайовий Пластовий З'їзд відбудеться 10-11 квітня в Рочестері

Ню Йорк. — Крайова Пластова Старшина повідомила, що Сьомий Крайовий Пластовий З'їзд Організації Української Молоді „Пласт" у ЗДА відбудеться цього року в Рочестері, Н.Й. в суботу 10 квітня і в неділю 11 квітня. В програмі першого дня з'їзду передбачені звідомлення голови і членів Крайової Пластової Старшини і Крайової Пластової Ради, дискусія над звітами, як також доповідь голови Крайової Пластової Старшини в ЗДА пластуна-сеньйора Юрія Ференцевича на тему: „Стан пластової організації в ЗДА і її можливості на майбутнє". Цього ж самого дня, в суботу 10 квітня увечері, відбудеться Шостий Крайовий З'їзд Українського Пластового Сеньйорату із звітами голови УПС і його Булави і вибір нових керівних органів Пластового Сеньйорату. У програмі нарад у неділю 11 квітня передбачена дискусія над резолюціями і схвалення їх, як також вибір нової Крайової Старшини і доповнення Крайової Пластової Ради.

Центральна Управа СУМ відбула наради в Брюсселі

Брюссель, Бельгія. — В днях 27 і 28 лютого відбулися тут наради Центральної Управи Спілки Української Молоді, на яких зроблено огляд праці Спілки за минулий рік і встановлено напрямні діяльности на 1965 рік.

У висліді нарад вирішено: Зміцнити виховну дію через постійний вишкіл виховників з-поміж юнацтва, випуск потрібних підручників, як також поширення журналу „Крилаті" та „Авангарду", а для виховників „Записки Виховника". Місяць травень 1965 р. використати як місяць Юного Сумівця для поширення сумівських ідей серед всього громадянства, а зокрема незорганізованої молоді. Маніфестаційну діяльність СУМ в 1965 р. відбувати під кутом відзначення 40-ої річниці створення СВУ-СУМ в Україні і 15-ліття від героїчної смерти сл. п. ген. Т. Чупринки. Встановити для всіх членів і всіх клітин СУМ гасло 1965 року: „Живи, зростай для перемог".

ВИБОРИ В АРҐЕНТИНІ

Вибори до арґентинського парляменту, що відбулися в останню неділю, проходили під посиленою охороною війська й поліції. На фото: арґентинський вояк з ручним кулеметом пильнує порядку під час голосування в одному із виборчих льокалів.

СОВЄТСЬКИЙ АСТРОНАВТ „ПРОХОДЖУВАВСЯ" У КОСМОСІ

Москва. — У доповнення короткої вістки, поданої у „Свободі" вже вчора, Совєти вистрілили „космічний корабель" Восход ІІ" ((Світанок) в четвер о год. 10 ранку східньо - европейського, чи пак о 2 по півн. східньо - американського часу, з космодрому Беконур в Казакстані. „Восход ІІ" — за совєтським офіційним комунікатом окружував Землю кожних 90.9 хв., віддалений від Землі найближче на 173 клм (107.5 миль) і найдальше на 495 клм (307.5 миль). Залогу „Восхода ІІ" становили дві особи: полк. Павел Бєляєв, як пільот і підполк. Алексєй Леонов, його помічник. Коли „Восход ІІ" перелітав понад Совєтським Союзом — підполк. Леонов поволі виліз із кабіни, на мить зупинився, тримаючись за поруччя, і після того відірвався від кабіни. Він не-то повис у просторі, не-то „мандрував" у ньому, чи пак плив, наче у течії. За радіоповідомленням — Леонов „ішов" у космосі із швидкістю приблизно 5 миль на секунду, прив'язаний до кабіни линвою, довжиною 5 ярдів. Його рухи можна було обсервувати на телевізійних апаратах, при чому в одному моменті він стояв неначе коміть головою. Леонов знаходився поза кабіною впродовж 10-х хвилин, після яких вернувся до кабіни. Фахові коментатори зауважують, що коли б палюче соняшне проміння було продерлося крізь спеціяльний одяг, що його мав той космонавт, він був би миттю згинув. Коли ж прорвалась би линва, до якої він був прив'язаний, то він став би „живим" чи радше мертвим сателітом, кружляючи якийсь час самостійно довкола Землі. Перебування космонавта поза кабіною було можливе тому, що не було притягання Землі та що він сам був невагомий. Все ж, це був перший того роду експеримент і всі у широкому світі — включно з президентом Джансоном — признали, що цим успішним експериментом Совєти щераз доказали свою перевагу над Америкою у космічних дослідах. Один із керівників совєтської космічної програми, Васілій Селезнев, заявив в радіо, що тепер безпосередньою ціллю Совєтів є Місяць. Проте дальша доля того совєтського космічного корабля досить неясна. Впродовж 8-ох годин большевики не передавали про нього ніяких повідомлень, а японські радіостації не переловили ніякого згуку від совєтських астронавтів, які мали двонапрямковий радіо - апарат. Коротке повідомлення, наче б „Восход ІІ" повернувся безпечно на Землю вночі з четверга на п'ятницю східньо-европейського часу — було позбавлене будь - яких ближчих інформацій.

Підполк. Алексєй Архіпович Леонов має тепер 39 років, народився у селі Ліств'янка на Сибірі, є жонатий з лікаркою, з якою має одну доньку. Полковник Павел Івановіч Бєляєв — теж москаль, майже одноліток Леонова, походить з Вологди, також жонатий і має дві доньки. Обидва скінчили летунські високі школи, обидва декоровані різними високими орденами. Леонов — аматор-маляр, був якийсь час ілюстратором сатиричного журналу „Нептун".

Представники української групи виступали перед Королівською Комісією в Монтреалі

Монтреаль. — В днях 15-17 березня відбулися тут чергові переслухання Королівської Королівської Комісії для справ двомовности і двокультурности в Канаді. Українську точку погляду з'ясувала окрема делеґація українців Монтреалю під проводом ред. Р. Шульгина й сотн. Б. Панчука, що з протилежність деяким голосам монтреальських англійців і французів, мовляв, у Канаді є два „стоплювальні казани" (мелтінґ —потс), висловили в своїх рекомендаціях погляд, що треба забезпечити спеціяльною леґісляцією культури й мови інших груп, не тільки англійської й французької. Делеґації висловилися теж проти дискримінації цих груп у Канаді. В часі дискусії, яку від Комісії започаткував проф. Яр. Рудницький, виявлено високий процент канадійських українців, що брали участь у 2-ій світовій війні по стороні альянтів (15%, сотн. Панчук), а теж український вклад в розбудову Канади взагалі (ред. Шульгин) Українці взяли також участь у підготові меморандуму „Прометеївського Товариства", що виступило на захист канадійської мозаїки. Чергові переслухання відбудуться в готелі Кінґ Едвард у Торонті в днях 29-30 березня 1965 р.

У САРСЕЛІ

VII.

КУЗНЯ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

(А.Д.). Сарсель, невеличке містечко за яких 20 кілометрів від Парижу, має для нас цілком спеціяльне значення.

Як Мюнхен є логічним осередком української політичної еміґрації, своєрідним „політичним Римом", так і Сарсель можна назвати нашим „Третім Римом", науковим.

Дістатись до Сарселю — справа найпростіша для того, хто знає. Інша річ, що часом і той, для кого Сарсель є „другим домом", як, наприклад, директор в-ва „Молоде Життя", що публікує українську „Енциклопедію Українознавства", д-р Атанас Фіґоль, може заїхати до якогось іншого Сарселю і опісля крутими дорогами добиватися до „нашого" Сарселю. Що ж і казати про звичайного смертника, який Сарселю ніколи на очі не бачив. Крім того у Франції, мабуть, найменше з усіх інших европейських країн є в ужитку ті мови, що їх ви знаєте. З англійською мовою легко дасте собі раду в Італії, так само в Німеччині, але у Франції напевно застрягнете.

А тут ще така чудасія: довжелезне слово в письмі вимовляється часом як одна голосівка.

Видно, що наші сарсельчани мають багато відвідувачів, бо телефоном вияснюють вам маршрут ліпше, ніж ним іде навіть д-р Фіґоль. Насамперед добиваєтесь до якогось кінця „метром", опісля автобусом з відповідним номером і, якщо той автобус по дорозі не розтрясе у вас всіх кісток, а водій того автобуса не забуде сказати вам, на якій зупинці вийти, тоді ви вже цілком певно потрапите до того нашого „Сарселю", навіть в темну ніч.

Що являє собою „наш Сарсель"? Це досить чепурний, середньої величини будинок, замітний в околиці ще тим, що має залізні ворота. Проте, справа не в будинку а в тому, хто там живе і що там твориться.

Серед тих, що в Сарселі живуть і працюють, згадаймо насамперед проф. д-ра Володимира Кубійовича, голову Европейського Наукового Т-ва ім. Шевченка, творця і головного редактора монументальної Енциклопедії Українознавства — найбільшого до-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

СВЯТО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ В МАЯМІ

Маямі, Флорида. — Центральний Комітет Українських Організацій в Маямі влаштовує в залі Українсько-Американського Клюбу Свято Карпатської України в неділю, 28 березня, год. 7 вечора.

Головну доповідь виголосить кол. заступник голови Сойму Карпатської України і член Головної Команди Карпатської Січі д-р Степан Росоха, гол. редактор „Вільного Слова".

КУРС УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В АЛЬБЕРТСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Едмонтон. — Цього літа від 5 липня до 15 серпня на літній сесії Альбертського університету відбудеться кредитовий курс української літератури. У програмі: „Слово о полку Ігоревім", козацькі думи, пісні й літописи, вибрані твори Г. Сковороди, І. Котляревського, Т. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка, Маркіяна Шашкевича, Марка Вовчка, П. Куліша, І. Франка, М. Коцюбинського, Лесі Українки та інших письменників.

Курс вестиме проф. д-р Яр. Славутич.

Останній день реєстрації — 31 березня. Крім курсу літератури, відбудуться також курси української мови.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ЄВГЕНА МАЛАНЮКА В ЕДМОНТОНІ

13 березня в Едмонтоні, заходами Літературно-мистецького клюбу, відбувся літературний вечір поета Євгена Маланюка, гостя з Ню Йорку.

Коротку характеристику творчости поета зробив д-р Яр Славутич, голова Клюбу.

Рецитували твори гостя пані Дитиняк, Д. Мур, Р. Осташевський та І. Прокоп. На закінчення вечора виступив із читанням власних творів Є. Маланюк, якого слухачі в кількості близько 100 осіб зустрічали бурхливими оплесками. Євген Маланюк виступав із промовою також на Шевченківському святі наступного дня.

ДОПОВІДЬ ПРОФЕСОРА Ю. ШУМОВСЬКОГО В ТОРОНТІ

Торонто. — Заходом Літературно-Мистецького Клюбу у Торонті відбудеться в суботу, 27 березня 1965 р., в приміщенні Українського Дому при вул. Крісті ч. 83-85 доповідь проф. д-ра Юрія Шумовського, п. н. „АФРИКАНСЬКІ ДЕРЖАВИ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ І КОНТАКТИ АВТОРА З ЇХ ПРЕДСТАВНИКАМИ". Автор доповіді — відомий український археолог, учасник розкопок старих культур народів Африки, знавець їхніх звичаїв, культури та політичних аспірацій.

ВИСТАВКА МАЛЯРСЬКИХ І ГРАФІЧНИХ ПРАЦЬ ОЛЬГИ СЛЮСАРЧУК У ДІТРОЙТІ

Дітройт. — В публічній бібліотеці м. Гемтремк відкрито першу самостійну мистецьку виставку картин і графіки Ольги Слюсарчук, в часі від 1-го до 30-го березня 1965 р.

Виставка охоплює 45 малюнків, 4 графіки, і крім того літографії і дереворити.

Ольга Слюсарчук народилася в Чернівцях, на Буковині, і походить з відомої української родини.

АДВ. ІВАН ДІКУР — ГОЛОВНИМ СУДДЕЮ ПІВНІЧНОЇ АЛЬБЕРТИ

Едмонтон, Канада. — 55-річний адвокат і колишній посол до федерального канадського парляменту, Іван Дікур найменований головним суддею дистрикту Північної Альберти. Дікур зайняв цей пост після того, як у січні ц. р. подався в стан спочинку його попередник Н. Буханан.

Новонайменований суддя, що очолюватиме семичленну лаву суддів, заступав округу Веґривіл у парляменті від 1949-1954 р.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„ДОПОМОГА" ЛЬВОВ'ЯНАМ

Торік будівельники Львівщини не впоралися із своїм завданням — не виконали пляну. Тому цього року, — пише кореспондент „Радянської України" 2 березня ц. р., — обласний часопис „Львівська Правда" зорганізував на допомогу комбінатові свою . . . виїзну редакцію, яка випускає там спеціяльну газету.

„ЗАЛІЗНІ ЛАВИ"

Щоб видобувати більше вугілля з надр Донбасу, в копальнях створюють так звані „залізні лави", заповнені металевими секціями. Підтримуючи покрівлю і відгороджуючи вибій від виробленого простору, ці секції створюють у лаві закуті в метал коридори.

В таких лавах кожний робітник має видобути до 745 тонн вугілля. („Радянська Україна" з 2 березня ц.р.).

ЗОЛОТО І СРІБЛО НА ЗАКАРПАТТІ

Геологи знайшли багаті родовища корисних-копалин на Закарпатті. У Шаянській та Боркутській місцевостях — живе срібло; у Берегівській та Беганській місцевостях — золото і срібло. („Рабочая Газета" з 5 березня ц. р:).

ЩО ГОТУЄ КИЯНАМ ТЕАТРАЛЬНЕ ЛІТО?

„Першою ластівкою, що ознаменує початок літа в Києві, — повідомляє „Радянська Культура" з 7 березня ц. р., — буде Московський театр сатири, який у травні відкриє свою завісу перед глядачами.

Слідом за ним до столиці України приїздить Московський театр драми. Його змінить театр імени Московської Ради.

У липні виступатиме Одеський російський драматичний театр ім. А. Іванова. У серпні в Києві побувають Ленінградський театр ім. Ленради та Свердловська опера."

І ТУТ ГОРА, І ТАМ ГОРА

На залізничних станціях Воловець, Буштино, Кострино, Берегове, Хуст та інших (Закарпаття) киснуть під дощами, замерзають від морозів сотні тонн вапняків та мінеральних добрив, призначених для вапнування кислих ґрунтів, — пише кореспондент „Радянської України" О. Маківчук.

Дівчата й пісню склали: „І тут гора, і там гора, о між тими крутими горами ходить голова", тобто керівник колгоспу.

„ҐАВ НЕ ЛОВИ"

На Київській фабриці автоматики, — пише 2 березня ц. р. в „Молоді України" А. Засуха, — використовують вчорашніх школярів для роботи з складними механізмами без інструктажу техніки безпеки. Увесь інструктаж завідувача цеху Я. Мойсеєва зводиться до показів: „ґав не лови" і „виконуй плян!"

Оксана Давидова, не вміючи працювати на штампувальному пресі, з першого ж дня мала важкий нещасний випадок, і тепер перебуває в лікарні.

ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ ПОВЕРХІВ ЩАСТЯ

У м. Нікополі побудували житлове селище на 400 мешканьців. Це — двадцятьп'ять поверхів щастя, — пише 5 березня ц. р. кореспондент „Рабочої Газети".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Хронічні турботи ОН

Цього тижня пригадалися Об'єднаним Націям знову деякі їх хронічні турботи. Ізраїльсько-арабський конфлікт триває від травня 1948 року, коли проголошено ізраїльську державу. За посередництвом Об'єднаних Націй, яке коштувало життя першому їх представникові, князеві Бернадотте, закінчено на тому терені війну військовим перемир'ям, але миру нема й до нинішній день. Арабські держави не визнали Ізраїлю й досі і бойкотують його політично та економічно. До спорадичних перестрілок на кордонах Ізраїлю з Сирією і Йорданією світ уже звик, але стрілянина в останніх днях заалярмувала Захід з двох причин: 1) тепер іде змаг за життєві для тамошнього обширу води Йордану і 2) атмосфера напружилась у зв'язку з визнанням Ізраїлю Західною Німеччиною, що викликало пароксизм люті в Єгипті.

Друга хронічна справа, яку обговорюють на Раді Безпеки Об'єднаних Націй — це Кіпр, що в 1950-их рр. був тереном кривавих боїв. В 1959 р. осягнено порозуміння, за яким проголошено Кіпр суверенною державою з широкими автономними правами турків. Але від грудня 1963 року, коли президент Макаріос хотів провести зміну конституції із шкодою для прав турецької меншини — вибухли знову бої. Півторарічна місія ОН не змогла замирити турків і греків.

Третя справа це Конго, яке не перестає турбувати світ від часу проголошення своєї державности наприкінці червня 1960 року. Здавалося, що після створення Організації для Африканської Єдности самі африканські країни допоможуть завести мир і лад у Конго. Однак незабаром виявилось, що 36 африканських держав — взаємно розсварені, а імперіялізм деяких з них і диктаторські манери деяких їхніх правителів — грізний депозит чорного континенту.

Війна в Південному В'єтнамі — відсутність мирового договору з Німеччиною через 20 років після закінчення останньої війни — кубинський боляк під боком Америки — народження імперіялізму Індонезії в обширі Океанії — все це дальші фрагменти похмурого образу. Об'єднані Нації виявилися безсилими у розв'язуванні цих проблем. А ЗДА не хочуть користуватись своєю збройною та економічною потугою, як чинниками політики, і тому не можуть з успіхом грати ролю посередника й арбітра. Тож і маємо такий світ.

„Показуха" з Хрущовим

Ідеологи й будівничі комунізму в Совєтському Союзі відомі вже не від сьогодні аранжованими й інсценізованими ними на показ для совєтських громадян чи й для світу судовими процесами, пресовими конференціями й усякими політичними та господарськими блефами.

Недавно кремлівські самодержці затіяли нову інсценізацію. Щоб переконати світ у своєму демократизмові, в тому, яка ліберальна атмосфера панує в Совєтському Союзі в „гуманности" супроти усунених із найвищих становищ у державі осіб — совєтські специ від пропаганди розкрутили нову, заплановану на широку скалю показуху з Хрущовим. Одного дня офіційні чинники з пресового відділу МВД підказали акредитованим у Москві закордонним кореспондентам, що вони матимуть можливість зустріти самого Хрущова під пам'ятником Космонавтам. Західні журналісти кинулися туди, але ніякого Хрущова не знайшли, а поставлений там міліціонер запевнив їх урочисто, що „старий Нікита Сергеєвич" справді таки був під пам'ятником кілька днів тому . . . Трохи згодом мешканці Староконюшенної вулиці у Москві почали запевняти західніх кореспондентів, що Хрущов став уже їхнім сусідом: для нього, мовляв, приготовано 6-кімнатне мешкання в їхньому кварталі. Журналісти почали нюшкувати й там, але знову ж таки і сліду Хрущова не виявили. Дозволено їм подивитися на Хрущова і перекинутися з ним кількома словами щойно в неділю 14 березня, коли Хрущова і його Ніну привезено під охороною аґентів КГБ до виборчого „участку" ч. 39 на вулиці Герцена. Хрущови стали сумирно в чергу разом з іншими виборцями і віддали свої голоси, після чого Хрущов підійшов сам таки до повідомлених пресовим бюром західніх кореспондентів і заявив їм, що дуже добре себе почуває на становищі пенсіонера. Будь-яке інтерв'ю давати він відмовився, мовляв, може колись, згодом. Проте, дехто з пресовиків зловився й на цю інсценізацію, і в різних газетах з'явилися вигідні для совєтського режиму коментарі, що Хрущов живе цілком свобідно і задоволений зі свого становища.

Щоб підсилити бажану для наслідників Хрущова версію про „благополучність" Хрущова і його сім'ї, сфабриковано, безсумнівно з доручення КГБ, ще й інтерв'ю з Хрущовим, що його він нібито уділив представникові одного з італійських журналів з запевненням, що йому ведеться дуже добре і що політика Брежнєва й Косиґіна дуже мудра й доцільна. Пресовий відділ міністерства закордонних справ СССР заперечив правдивість цього інтерв'ю, але пущені в ньому ствердження поширилися в різних пресових колах Заходу. І знову ж Москва досягла цією показухою свого: у світі починають вірити, що в Совєтському Союзі справді відбуваються зміни.

ВЕЛИКОГО БАЖАТИ!

ПРОМОВА КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО ПІД ЧАС АКАДЕМІЇ НА ЙОГО ПОШАНУ 28 ЛЮТОГО 1965 РОКУ В РИМІ

Рим. — У „Вістях з Риму", що їх видає для української преси Українське Пресове Бюро, в числі 7-му з 15 березня ц. р. надруковано поданий нижче текст промови Кардинала Йосифа Сліпого, відтвореної в записі представника УПБюра.

Преосвященніші Владики! Святочна Громадо! Після вікової, далекосягло - програмової і батьківської промови Святішого Вітця та світлих, красномовних і милих виявів, пронизаних глибокою духовністю Високопреосвященніших Владик, багатьох представників Церкви і народу, після безчисленних привітів і з глибин серця пливучих побажань без жадного примусу і конвенціональности, не лише з України, але й з усього світу, від чужих і своїх, де б'ється українське серце і несеться безмежними просторами думка українського розуму, не остається нинішньому Солeнізантові нічого суттєвого додати, як тільки з усієї душі зложити не менш щиру і сердечну подяку за побажання не від тисячів, але від мільйонів, на яку і найвимовніші уста не знайшли би нині належного вислову.

Якщо б ішлося лише про скромну особу Кардинала Митрополита - каторжника, то не варте було б це ні тих великих трудів, заходів, жертв, прикрас і дарів та виявів любови, прихильности, сердечности і пошани, на які наша Церква і нарід під цю пору могли здобутися. Але ця рідка хвилина стала вже власністю народу і осягом його столітнього змагання, і то тим більше, що в попередніх десятиліттях було може легше, ніж серед теперішньої недолі, здійснити свої бажання. Тому заслуговує вона, щоб відзначити її, як етап і радісне здійснення своєї мрії. Заслуговує вона на те й тому, щоб усвідомити вагу оцього історичного підсумку і вложити його, як грамоту, в гранітний угольний камінь церковної і народньої будови, не лише для себе, але й для майбутніх поколінь. І було би злочином цей капітал нівечити, як, на жаль, знівечили ми вже не одну нагоду в минулому. Уся вага побажань і вимог від нашого Кардинала наповнює його, водночас, і грозою, що може бути і трагічною, чи зможе він відповісти і належно оправдати дальші надії, покладені на нього. Бо сколихнулося, як загально говорять, плесо українського життя, народ наш пробудився з отупіння і дав вислів приспаним своїм великим задумам і ідеалам. І зовсім слушно, бо не є він на те, щоб благоденствувати і збирати почесті, але щоб помогти усім і рятувати те, що ще осталось. Цей момент об'єднав нас усіх, і це є воля Святішого Вітця так ясно сказана нам, як краще не можна, що та єдність мусить нас одушевляти, коли хочемо тверезо глянути в очі майбутності. Оце є і могутній зов великої хвилини, яку переживаємо.

Пригадується одна подія з тюремного життя, коли той Митрополит, ограблений і позбавлений ледве з життям, заcтановлявся над тим і мусів прийти до переконання, що все ж таки ці кривдники, свідомі чи несвідомі, є його вірними, а він їх Митрополитом, і такий він Митрополит, які вони вірні. Так само й нині приходиться дати подібну відповідь, а саме, що він відповість покладеним на нього надіям і завданням, що настільки він буде великим, наскільки великим буде народ, якого він представляє. І якщо він буде малим, то його Кардинал - Митрополит буде ще меншим. Такий є закон. Кого він репрезентує і кого він має за собою, таке його лице і чоло перед усім світом не лише сучасним, але й майбутнім — в усій історії. Тому і наш покійний Митрополит Андрей, кілька літ перед смертю, реасумуючи своє життя перед молодими малими семінаристами, сказав: „Я думав, що я Бог знає, чого доконаю, а нині, на склоні віку, бачу, що я нічого не зробив".

Завелика покора, але є в тому щось правдиве, як хтось характеризував його: мав геніяльну голову і рідкісні Божі дари, але не мав крил, окруження, щоб відповідно піднестися вгору. До того кожний росте з своїми плянами, і меншає часу на їх переведення в чин, або не раз людина має величезні заміри, але не може їх здійснити, бо не має в руках засобів або і зовсім зв'язані руки і ноги. Дійсно часто "Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus", або як оповідає стара українська мудрість: „Несла Меланя молока баню". Великі надії, рожеві пляни, але не до чорної дійсности. Нестросно плянів і актів в міру до сил і мети. Якщо за Кардиналом - Митрополитом стоїть розбита, роз'єднана, розсварена, а навіть озброєна, в проти себе стоячих лавах, маса, тоді і він, мимо найліпшої волі і найкращого знання, нічого не вдіє, і уся енергія мусить іти на усунення перепон, а не на позитивну конструктивну роботу. Тільки народ - моноліт може говорити своє тверде слово! В єдності і злуці можемо надіятись кращих осягів, але не в розбитті і розсваренні.

В 1945 році звернувся був радянський провід до нашої Церкви, щоб знайти дорогу поєднання з УПА. І треба було для обох воюючих, з неймовірним завзяттям, братніх армій, видвигнути домагання братньої крови і любови, щоби вони у своїй роз'яреній ненависті віднайшли спільне добро, за яке воювали. Було катастрофальне положення цілого народу, а нового Митрополита зокрема. Коли вікові вороги різних народів заключували договори і єднались з собою, то чейже більше таке домагання можна було поставити до рідних братів з діяметральними ідеологіями. І як тоді, так і тепер, лунав Христовий заклик, щоб не лише спасати земські, народні добра, але й безсмертну душу, навіть атеїста, безбожника і матеріяліста, по якому боці він не стояв би. Бо за це мусить відповісти український душпастир — Митрополит — перед Богом, а не хто інший.

Було б несумлінним і невідповідним рекомендуватися нині, але як би там не було, треба мати довір'я, що як не дався той Митрополит заманути гідностями і золотими горами в тюрмі і мільйонами долярів на волі, так і на майбутнє, маємо в Бозі надію, буде руководитися своєю совістю і найвищим добром Божим і церковним, що є також і найвищим добром народним, та не буде ними торгувати.

З другого боку, ми мусимо зріло підходити до всіх справ і не думати вже по - молодечому, як каже св. Павло, хоч молодеча уява розмальовує все принадливо, а дійсність тверда, і так треба до неї підходити. Одначе серед того не можна мати ні жалю, ні претенсій за прикрості, але все ж таки той і в церковному і в громадському житті мусять надавати зрілі і відповідальні люди, а не гарячокровні і необчислені „патріоти", бо вони, будучи навіть в добрій вірі, можуть стати знаряддям в руках ворожих сил з повними мішками золота.

Тому це свято, така рідка і велика хвилина в нашім, як поодиноким, так і збірним народнім життю, сповнить нині своє завдання, коли збудить у нас свідомість сили і відповідальности за наші вчинки перед Богом і народом тепер і на майбутнє, щоб не змарнувати осягів свого капіталу, запрацьованого кров'ю і стражданнями всього народу, і не змінятати їх на дрібну монету особистих амбіцій так, що один будує, а другий руйнує. Бо буває втрата часто безповоротна, і не поможе падькання, нарікання і плач, як не помогли Адамові після втрати раю, а Ісавові після втраченого первородства. Як з одного боку ця хвилина відслонює нам світлі можливості на майбутнє і одобрює до дальшої праці, так з другого тягне за собою і темнаву тінь, що кожна похвала, навіть і заслужена, не лише учневі в школі, але й дозрілому діячеві може завернути голову і звести на манівці, забути на ціну своєї нічевости, захворіти на мегальоманію, якщо він не спирається на Божій силі і свого народу, що є непобідима: А Бог веде до побіди своїми дорогами. Тому з повною свідомістю кличемо: „Не нам, не нам, але імені Твоєму, дай славу", дай силу і волю Церкві й українському народові! А це вимолимо тоді, коли будемо — „великого бажати".

Р. Смаль-Стоцький

ПРАВДИВЕ ЗНАЧЕННЯ СОВЄТСЬКОГО ТЕРМІНУ „УКРАЇНА"

(3)

Це „соцреалістичне" белькотання породжене ненавистю, що численним „землякам" - українцям таки вдалося врятуватися від Сталіна у вільний світ, з московських лабет. І всю цю несамовиту, приховану ненависть рішила Москва методою „коміть - головою" висказувати тепер у термінах „дорогі земляки й діячі української культури"! Але як довго будемо ми „дорогими земляками" — „діячами української культури" для совєтських орденонос ц і в? Шило з мішка вже вилізло і ті слова у їх дійсному значенні вже виразно вжив комуністичний орган „Молодь України" з 26 грудня 1964 року: „Тремтіть, кати, не сховаєтеся ні за якими морями, океанами! . ."

II

Насамперед, що ми розуміємо під термінами „Україна — українська нація — український"? Які їх значення і асоціяції?

Ми навіть під царською Росією почували себе частиною центральної Европи, і наші значення пов'язані із західньою, національною і державно - правничою термінологією. Частина українців до першої світової війни жила в Австро - Угорщині, і ті термінології, разом із культурними та політичними впливами Заходу, охопили всю Україну.

Кожна новітня держава має такі складники: землю, населення, національну свідомість, волю до державности, уряд, як виразник тієї волі, і свої цілі, а саме запевнювати — забезпечувати життя-буття нації і її вільних громадян здійснюванням загального духового і матеріяльного добробуту, розвитком культури і цивілізації усієї нації, що стоїть понад інтересами груп і кляс. Так кожна новітня держава вміщує в собі християнські ідеї спільноти, ідеї соціяльної справедливости і законного правопорядку, що всі разом служать розвиткові культури даної нації, її мови, яка має бути панівною мовою держави, разом із її літературою, мистецтвом, музикою та всіми проявами творчої душі нації. І так кожна нація торує собі шлях до ідеалу людяности - гуманізму. Ось тому всяка держава - нація має не тільки забезпечувати й боронити своє існування, але має передусім продовжувати її існування, з її мовою і культурою, вихованням ланцюга наступних поколінь, охороною родини, творячи для цієї цілі свої функційні органи державного життя, закони, парлямент, уряд, адміністрацію, судівництво, шкільництво, театри, музеї, що провадять свою діяльність у тій власній, панівній національній мові.

Так ось від давніх часів звикли ми розуміти під термінами „Україна — український — українська нація" нашу українську державу, історичне коріння якої в королівстві Київської Руси - України, у королівстві Галицько - Волинської держави, у Гетьманській державі і врешті в УНР. „Україна — українська нація" є для нас у вільному світі національними термінами, рівнорядними з іншими европейськими термінами націй і їх держав, що містять у собі всі основні права суверенних націй, в першу чергу: право самовизначення, право самоврядування — політичне і господарське, право на власний уряд, відповідальний перед парляментом, всі права свободи у всіх ділянках і засадниче право української мови і культури бути в Україні панівною урядовою мовою і культурою, що про їх розквіт український уряд має в першу чергу піклуватися.

Отож, з'ясовую: терміни „Україна — українська держава - нація" є в значеннях для нас рівнорядні з усіма іншими демократичними націями Европи, як Фінляндія, Данія, Голляндія, Англія, Франція, Німеччина, Італія або Туреччина. Ось такою повноправною нацією - державою українці за всю новітню добу хотіли бути, за ті значення своїх національних термінів вони боролись і осягнули їх у своїй соборній УНР, що була визнана і Москвою.

Основні національні права мови, як урядової мови, і національної культури, як панівної культури, навіть вповні шановані Москвою у комуністичних державах - націях, у Польщі, в Чехії та Словаччині, Румунії, Угорщині, Болгарії, Югославії і в Східній Німеччині, ба навіть в Альбанії. Навіть такий антропоїд як Сталін не пробував обмосковлювати ці держави. Куди чужинець тепер не поїде, там він відразу відчуває, яка нація є господарем держави.

У всіх тих випадках значення терміну — назви нації і держави, покривається з панівною функцією даної нації, її мови і культури в даній державі. Чи можна було б звати Польщу — Польщею, якщо в ній панувала б німецька мова? Чи можна було б називати Чехію — Чехією, а Словаччину — Словаччиною, якби їх міста були угорськими і угорська мова панувала б в урядах? Чи була б Болгарія — Болгарією, якби там, як за старих часів, усім радили турки, накидаючи всюди свою мову, культуру і віру?

А тепер приглянься тверезо, що московські комуністи та їхні апаратчики українського роду звуть „Україною", чи пак „Українською Радянською Соціялістичною Республікою", і з'ясуймо чітко значення цих слів на підставі змісту тієї державности. Для цього маємо велетенський матеріял — джерела, публікації і свідків, своїх і чужих, що об'їздили Україну і могли ствердити фактами, які місця займають в тій „Україні" — „Українській Радянській Соціялістичній Республіці" українська нація, її мова і культура, і хто рядить усім господарством України та для яких цілей воно працює. Цей матеріял охоплює не рік чи два, а майже пів століття. Ми власними очима бачили, як то по першій світовій війні з понімеченого міста Позена за кілька років зробився польський Познань, а зі [illegible] го Праґу стала протягом ночі чеська Прага, із обмосковлених Таліна, Риги, Ковна, Кишеньова — естонські, латиські, литовські, румунські міста.

Значить, „українська радянська влада" мала досить часу, щоб показати, як вона виконує свої обов'язки щодо української нації, її мови і культури. Досить часу для ствердження, що та влада зробила із Львовом, Тернополем, Ужгородом, Чернівцями, Луцьком і т. д. Досить часу також, щоб порівняти діяльність „радянської влади" і її осяги в ділянці української мови, культури і науки з осягами комуністичних урядів у Польщі, Східній Німеччині, Чехо - Словаччині, Мадярщині, Румунії, Болгарії чи Альбанії.

Читайте щоденник „Свободу"

З наших буднів

ГОРЕ ЮВІЛЯТОВІ!

— Стривай, не шевелись, — сказала моя дорога землячка, пані Татушиха, — нехай добре приглянуся, чи ти до нього подібний, чи ні.

— До кого? — питаю.

— А до того жеребця, що його пан Козак намалювали в „Лисі Микиті" на першій сторінці. Гм . . . грива ніби та сама, ніс такий самий, краватка також подібна, тільки, по-моєму, творець дав тобі трошки замале . . . Чогось тут ніби бракує.

— То вже, либонь, так, по протекції, відняв йому пару фунтів, — вмішався в розмову пан Татух, споглянувши критичним оком з-поза окулярів на мою фігуру. — Але в тому малюнку є ще один важливий пункт: що хлопець удостоївся почесного місця, на котрому звичайно пан Козак малював Сталіна, Хрущова та інших промінентів. Нині, прошу я тебе, Хрущов помандрував на задню сторінку, а нашого пана писателя поставили на самий фронт!

— То правда, — притакнула пані Татушиха, — але мене щось інше цікавить в цьому образочку: чому він тебе на коня посадив? . .

— Бо він авта не має, — пояснив за мене цю деталь пан Татух. — Скільки ж то років минуло, як ти, небоже, приїхав до цих кантрів?

— Завтра буде точно шістнадцять — відповідаю.

— Ну? . . То який з тебе, вибачай на слові, політичний еміґрант, коли ти ще тьопаєш пішки по давнтавні?!

— А ви пригадуєте, — спитав я тоді дорогих земляків із Бібрецького повіту, — як то [illegible] говорили в Старому Краю?

— Ну? . .

— „Хто вродився до куферка — валізки носити не буде!" Відай на те підпало, що я вродився до коняки, не до „[illegible]"? . .

— То не те! — махнула рукою пані Татушиха. — Я ж тобі давно казала — женися, не ходи старим бідулою до сиву-віку! Якби в тебе була жінка-діти, мусів би зараз купити хоч якунебудь тарадайку, бо жінка зараз хотіла б гнати в світи — чи то на Союзівку, чи до Гантеру, чи на який пікнік! А так — не маєш жінки . . .

— Не маєш клопоту! — перебив дружину в цьому місці пан Татух. — Велл . . . я гадаю, хай буде краще так, як є: ходи далі пішки, небоже! . . Може воно й справді зроду йому написано — джовки писати і бриндзю бити . . . Хто знає, чи за нас обох писало б нині в „Свободі" — цим круглим письмом, якби нашому письменникові жінка й діти присіли кудлату голову? Може тоді взагалі світ цілий не знав би, що були жили колись діт та й баба, пан Татух і пані Татушиха . . .

Ікор

Д-р Михайло Кушнір

ЗЛОЧИННІСТЬ СЕРЕД МОЛОДІ

(2)

Вони свідчать також про повну інорацію та безпорадність матерів. Більшість покликається на те, що, мовляв, усі діти читають „камікси", а деякі оправдуються тим, що в цих журналах вміщується деколи корисні педагогічні поради.

Під тиском моралістів, лікарів і педагогів проголошено війну „каміксам". Однак опанувати видавничий ринок дуже важко. Перестають виходити деякі тижневики, не видно знаних заголовків деяких періодиків, взаміну курсують зошити, книжечки, широко рекламовані під привабливими закликами: „Тільки за два доляри довідаєшся, як здобути форми Мерлін Монро", або „Як здобути таємничу силу, щоб посісти чужого чоловіка", або „За доляра параліч нервів і 70 способів пошкодження мужчини".

Не знають вартости життя і смерти

Щоденна преса приносить короткі повідомлення про різного роду злочини. Деколи вони банальні, але прізвища злочинців щось говорять у великому світі. Ось, наприклад: „Вашингтон, 18 червня. Рей Джан Баркер із Сіяттлу, 12 років, убив 4-літню дівчинку, дочку посла стейту Вашингтон, Ричарда Руоф. Задушену дівчинку сховав під підлогою ґаражу, який був „клюбом" банди місцевих підлітків".

Типовий випадок. Вік убивці, власна домівка, член банди. У тих частих злочинах вражає легкість завдавання смерти. Кожний психолог буде вияснювати судові, що неповнолітні не знають вартости життя й смерти і знати не можуть, бо це переходить можливість їх думання; що нормальний інстинкт життя в них викривлений наслідками війни, невідповідною літературою, розвагами та забавами.

Подані причини видаються другорядними, бо в основі справи лежить розвал форм родинного життя. Раніше жили під одним дахом три покоління. Дитина була свідком зростання родини, хвороб та смерти. Процес умирання супроводили сльози, смуток, жалоба, церковні врочистості. Картини, хоч часто й незрозумілі для малих дітей, чітко зарисовувалися в їх пам'яті. Потім приходила наука Нового Заповіту, який учив, чим є повага смерти, чудо Воскресіння, об'єднання святих і радість сотворення. Тепер в англосаксонських суспільствах, у протестантів, смерть є особистим випадком, небіжчика дискретно усувається, щоб не каламутив погоди й темпу дня. У висліді ця постава щодо страждання, старости і смерти, як також щодо зачаття і народин, виробила в сучасному поколінні легковаження жінок, життя та смерти.

Нещасливі діти старої Франції

Франція має тепер 120 судів для справ неповнолітніх, 140 постійних опікунів і 5 525 почесних суспільних опікунів, які добровільно виконують свої важкі обов'язки. А довкола цілий апарат психологів, психіятрів, неврологів, педагогів, психотехніків, гігієністів. Бо йде боротьба за придатність дитини до життя.

Література, присвячена цій проблемі, статті в пресі, опінії науки, досліди експериментальної психології, фізична й психічна профіляктика, врешті сама постава французької поліції все це разом до глибини пронизане любов'ю до дитини, чого не вичувається в працях і, безсумнівно, солідних зусиллях над розвантаженням проблеми бандитизму американської молоді.

В цій статті заторкується тип зорганізованої злочинности. Злочини й витівки французької молоді, аморальність якої найкраще насвітлює книжка Саган „Бонжур трістес", покищо залишаємо на боці. На передмістях, у завулках, кіні не бачимо добре відживлених, добре одягнених і озброєних підростків, як в Америці, але там можна зустріти дітей старої Франції, пережерті нуждою, алкоголем і невіглаством.

В порівнянні з американською статистикою — це мала горстка нещасливих дітей. Але ця мала горстка непокоїть сумління старої, лицарської, гуманітарної Франції, яка стільки святих дала Церкві. У своєму сумлінні Франція ставить собі запитання: в якій мірі ці малі злочинці відповідальні за свої вчинки і яким способом треба їх рятувати?

Французькі діти - злочинці — передусім відсталі діти. Народжені алкоголіками, наркоманами, туберкульозно-хворими, вони затавровані фізичним і умовим недорозвитком. Вони гніздяться в норах, сплять по кількоро в одному ліжку або на зогнилих, хробаками поточених сінниках. Особливо важкий життьовий старт для дівчаток, бо коли вони підростають, то мають до вибору лише працю некваліфікованих робітниць чи служниць з платнею 8 000 франків, яка дорівнює одноденному „заробіткові" проститутки. У заможніших родинах, в кількакімнатних помешканнях вдаряє розпряженість родинного життя. Мати, працюючи поза домомо, ступнево визбувається матірних почувань. Неконтрольовані діти ходять, куди хочуть, і роблять, що хочуть. Вони самі творять собі рами життя.

Банда із збірним пунктом у якійсь дірі заступає покинутим підліткам родину і дім, даючи їм почуття зв'язаности і власної вартости. Вони потрібні, мають свої місця, керуються прийнятим кодексом, мусять бути солідарні й посвоєму чесні. Мають ціль, якою є здобич, реалізація задумів і амбіція відрізнення. Бо іншу питому вагу має яблуко, вкрадене з коша перекупки, а іншу крадіж велосипеда під носом заспаного поліциста. В такому кліматі позародинного життя розвиваються прикмети індивідуальних нахилів дитини, аж по деякому часі батько або мати скажуть із зачудуванням: „Такий був чемний, такий тихий вдома, що ми його майже не помічали, а виявляється, що він — бандит".

Комплекс дитинства і безрадність спеціялістів

Вникливий дослідний апарат вичисляє багато родів комплексів раннього дитинства, які впливають на те, коли і в яких обставинах дитина, не достосована до життя, розірве зв'язок з його правними формами.

Деякі дільниці Парижу та передмістя великих міст є ніби інкубаторами бездомних, обтяжених комплексами дітей, до яких сильніше, ніж до інших промовляє образ вулиці, реклями, кіна. Кіно формує їх характер, дає зразки для наслідування, показує інше життя і героїв, а кожна дитина, бідна чи багата, все таки створена на міру героя. І вона за тією мірою болісно чи радісно тужить, і від тієї міри її відпихають батьки, виховники та оточення.

СЕНАТОР ФУЛБРАЙТ ПРО СПІВПРАЦЮ МІЖ ЗДА І СССР

Сенатор демократ Дж. В. Фулбрайт, голова Сенатської Комісії Закордонних Справ в промові у Філядельфії казав, що ЗДА і СССР могли б практично співпрацювати. Вони могли б бути членами Корпорації для будови Панамського Каналу. ЗДА повинні поширити торгівлю з комуністичними державами, СССР повинен порозумітися із ЗДА в справі американських позичок Москві під час другої світової війни.

СВОБОДА SVOBODA
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УН-Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Книжки й автори

В бібліотеці Логосу, що її видають отці Чину Редемптористів в Йорктоні, Саск. (Канада), опубліковано працю відомого католицького історика й публіциста Михайла Шудла п. н. „Одністі христіянства в Католицькій Церкві". У своїй 210-сторінковій праці автор подає огляд змагань христіянського світу до одности в минулому й сучасному.

Іван Кметаїчинський, український поет родом з Чернігівщини, автор виданої ще 1924 року на Україні збірки поезій „Арфа" й опублікованих потім під псевдонімом Мирослав Ічнянський у Канаді, куди він прибув 1929 року, „Замок розстріляного" (1929) і другої збірки поезій „Ліра емігранта" (1936) видав тепер збірку своїх вибраних поезій п. н. „Чаша золота". Появилася збірка накладом Христіянського Видавництва „Дорога Правди". Автор — доктор богословії — живе і працює тепер, як пастор і проповідник Євангельської Церкви, у Філядельфії. Обкладинку для збірки виконав Валеріян Копань.

Новий твір Юрія Тиса — фантастичне оповідання „К 7" опубліковано з кінцем минулого року книжковим виданням у Торонті, як ч. 25-є Бібліотеки Видавництва „Гомін України". Належить це оповідання до жанру наукової фантазії і його героями є українські еміґранти, науковці, що новою, винайденою ними зброєю примушують ворога до капітуляції, допомагаючи так визволенню свого народу. Обкладинку для книжки зробив мистець Мирон Левицький. Юрій Тис — відомий український письменник, автор ряду прозових історичних повістей і романів, як також збірок оповідань. Після кільканадцятирічного перебування в Арґентині Юрій Тис живе тепер в Дітройті, ЗДА.

У САРСЕЛІ

КУЗНЯ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

сягнення української діяспори в науковій ділянці. В цій Енциклопедії ми зокрема заінтересовані, бож Український Народний Союз дбає та фінансує її англомовне видання, перший том якого вже появився у в-ві університету в Торонті, а підготова до друку другого тому поступово завершується.

Правду сказавши, не побачивши на власні очі й не познайомившись безпосередньо з системою та процесом праці проф. Кубійовича над текстами для Енциклопедії і не переконавшись наочно, якими силами і при яких неймовірних трудноща ця праця виконується, було б важко в те все повірити.

Редакція Енциклопедії, себто проф. Вол. Кубійович, має в Науковому Осередку в Сарселі свою середньої величини кімнату, із письмовим столиком та книжками, книжками... і ще раз книжками. Чергове місце щодо кількости, але перше в праці займають рукописи, машинописи, друкарські „щітки" і таке інше. Нас, очевидно, цікавив стан підготови матеріялів до другого тому англомовної Енциклопедії.

Велика частина цих матеріялів уже в УНСоюзі в заавансованій стадії „англомовного оформлювання". Але частина ще на робочому столі професора Кубійовича, або — що найсумніше — у авторів чи редакторів поодиноких розділів. Це стосується передусім до таких важливих розділів, як Церква, Право, Економіка й Наука. Кожний розділ має свою „течку", власне течки з первісними текстами, що переходять найдбайливішу перевірку головного редактора.

Максимальними зусиллями та коштом власного здоров'я ведеться редаґування багатьох-багатьох матеріялів. Але найбільше турбот коштують проф. Кубійовичеві мабуть таки — сказавши модним словом — контакти з авторами і редакторами. Справа зрозуміла: ніхто з авторів і редакторів з тієї праці хліба не їсть, кожний з них працює в своїй чи в не своїй професії і розпорошені вони майже по всіх континентах. Їх праця над цими текстами — це в першу черґу вияв їх відданости справі вільної української науки, та їх бажання зробити свій вклад у добру справу.

Вони працюють коштом свого відпочинку від заробіткової праці, і скромна винагорода за їх працю в жадному відношенні не стоїть дозагальних американських чи европейських стандартів.

В таких обставинах гол. редакторові важко ставити рішучі вимоги, але — познайомившись із станом та системою праці, з багатющою редакційною кореспонденцією, мусимо на цьому місці висловити ще й від нашої установи, УНСоюзу, гаряче прохання до авторів і редакторів розділів —не отягатися із своєю працею і довести це велике діло до славного завершення.

В такій великій „колективній" діяльності часом одна мала стаття, своєчасно не опрацьована і не відіслана гол. редакторові, зупиняє всю машину, виснажує силу і нерви, малощо до розпачі не доводить.

Крім проф. Вол. Кубійовича, ведуть наукову працю в Сарселі проф. д-р Олександер Кульчицький, проректор Українського Вільного Університету із своєю дружиною Людмилою, проф. д-р Володимир Янів з дружиною Софією, який очолює Український Християнський Рух, п. Т. Волошин зі своєю дружиною Серафимою; частим гостем там є д-р А. Фіґоль, там живе й працює разом із пані Софією Янів, багато допомагаючи в працях при Енциклопедії та в кореспонденції, пані Дарія Сіяк, директор бібліотеки і незрівняний, незаступний опікун усіх відвідувачів цього нашого наукового „Риму".

Усі з постійних мешканців нашого „Сарселю" мають там свої скромні, але з великим смаком улаштовані мешкання та свої наукові „кузні".

Там — одна з найбагатших наших бібліотек. Але на принагідного відвідувача таки найбільше враження справляє атмосфера наукової праці і співпраці. Мешканці цього нашого Сарселю вже не належать до наймолодших, але під час коротких відвідин в Европі навряд чи зустрінете в будь-якому скупченні українців стільки духової молодости, динамізму і перспектив на майбутнє. Саме цій атмосфері, яку мешканцям нашого Сарселю пощастило створити, як і їхній аж до самозаперечення відданості справам вільної української науки треба, думаємо, завдячувати ті величезні досягнення, що їх вони мають і що ними оправдано може гордитися вся українська діяспора.

[У черговому числі: ПОДОРОЖНІ ПРИГОДИ, а в наступному числі, на закінчення серії цих „европейських статтей: ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ]

ВИПРАВЛЕННЯ

У статті „Осередок української політичної еміґрації" з 18-го березня трапилася неточність. В уступі про „Радіо Свободу" в Мюнхені має бути: В українському відділі крім шефа ред. М. Добрянського, працюють ред. Зенон Пеленський, Емма Андієвська, Ганна Йогансен, донька зліквідованого большевиками Майка Йогансена та ряд інших кваліфікованих сил. П. Микола Герус є зв'язковим і дорадником для українського й білоруського відділів „Радіо Свобода".

ОБІЦЯЮТЬ ЛІКУВАТИ ЛИСИНУ

Про можливість лікування лисини пише такий поважний орган, як „Журнал Американського Лікарського Товариства", і тому треба на цю справу поважно дивитися.

Там пишеться, що в Пенсильвенійському університеті вдалися досліди і виплекали волосся на штучно спричиненій лисині. Покищо є рідке волосся на скальпі, але існує можливість, що воно буде густіше. Скальп смарується щоденно чоловічим гормоном, який, коли б його споживати доусно, бувби дуже шкідливим для людини. Цей гормон називається тестостероне.

Володимир Комаринський

ЗГАДАВШИ БАТЬКА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Минає 20 років з дня смерти Батька Карпатської України та її першого президента, монс. д-ра Августина Волошина, людини, що найбільше причинилася до національного відродження Закарпаття.

Монс. д-р Августин Волошин народився 17-го березня 1874-го року в Келечині на Закарпатті, де його батько Іван був греко - католицьким парохом. Хоч у той час переважна частина греко - католицького священства Закарпаття була вже змадяризована і їхньою розговірною мовою була мова мадярська, в домі о. Івана Волошина говорилося виключно руською (українською) мовою. По закінченні мадярської гімназії в Ужгороді о. Августин вступив до богословської академії в Ужгороді, і в 1897-му році був висвячений на священика. Ставши сотрудником на парохії Ужгород - Цегельня, о. Волошин продовжував заочним шляхом студії у високій педагогічній школі в Будапешті, де й отримав диплом професора математики і фізики для учительських семінарів. Уже в 1900 році він був іменований професором греко - католицького семінару в Ужгороді, а в 1917 — директором того ж семінару.

Довга громадська кар'єра о. Волошина починається під кінець XIX століття, коли він стає редактором єдиного тоді на Закарпатті українського часопису „Наука". Розуміючи потребу видавання підручників в українській мові, просвітніх книжок і часописів, заклав він у 1908-му році в Ужгороді видавничу спілку „Унія". Хоч мадярський уряд не дозволяв організувати товариства, які мали за завдання, політично - національне зорганізування українського населення, о. Волошинові вдалося зібрати довкола себе гурт патріотів, які з ним і іншими інтеліґентами, зокрема братами д-ром Юлієм і Михайлом Бращайками, о. Василем Гаджегою, о. Віктором Желтваєм мріяли про приєднання Закарпаття до майбутньої держави українського народу.

Під кінець 1918-го року, коли Мадярщина розпалась, о. д-р Волошин відіграв визначну ролю в змаганні за самовизначення закарпатської вітки українського народу. Він був співосновником Руської Народної Ради, а згодом головою Центральної Руської (Української) Ради в Ужгороді. Коли Закарпаття стало складовою частиною Чехо-Словаччини, він всебічно працював над національним відродженням закарпатських українців, як засновник чи співзасновник Т-ва „Просвіта", Учительської Громади, Українського Педагогічного Т-ва, Театру „Просвіти", Підкарпатського Банку, Дружественного (кооперативного) Союзу. Зорганізував Руську Християнсько - Народну Партію, яку в роках 1925 - 1929 заступав як посол у чехословацькому парляменті. Видавав і редаґував тижневик „Свобода", який у 1938-му році під назвою „Нова Свобода" став щоденником.

Велику ролю у відродженні відіграло вчительство. В цьому також велика заслуга о. д-ра Волошина. Під його проводом греко - католицький учительський семінар в Ужгороді випускав щорічно коло 40 молодих національно - свідомих учителів. Молоді вчителі, вихованці о. Волошина, організували по селах читальні „Просвіти", провадили хори, драматичні гуртки і всебічно дбали про національне освідомлення населення.

Д-р о. Волошин належав до чільних провідників акції за переведення в життя автономії Закарпаття. Хоч ця автономія і була забезпечена Сен-Жерменським мировим договором, чеський уряд зволікав з її переведенням у життя. Аж восени 1938-го року, з огляду на міжнародну ситуацію, Чехо-Словаччина мусіла сповнити своє зобов'язання. В першій половині жовтня 1938-го року президент Чехо - Словаччини іменував перший уряд Закарпаття, в якому о. д-р Волошин був державним секретарем. У своєму хронічному москвофільстві першим прем'єр - міністром Прага наіменувала мадярова Андрія Бродія, голову Карпаторусского Союзу, який стояв на москвофільських позиціях. Але протягом двох тижнів Прага остаточно переконалася, що русофільський рух однозначний з мадяронським, і що його ціллю є прилучення Закарпаття до Мадярщини. Тому 26 жовтня того ж року президент ЧСР усунув Андрія Бродія і найменував другий уряд Карпатської України з д-ром Волошином, як прем'єром.

Іменування о. д-ра Волошина прем'єром українське населення прийняло із захопленням. І хоч уже 1-го листопада 1938 року віденський „арбітраж" Ріббентропа і Чіяно завдав Закарпаттю дуже тяжкий удар, передавши Мадярщині поважну частину краю із столицею Ужгородом і двома найбільшими містами Мукачевом і Береговим, усе населення під проводом Батька Волошина з небувалим завзяттям взялося до будови власного національного та державного життя.

В тих тяжких часах Карпатська Україна існувала як федеральна держава в рямках т. зв. Другої Чехо - Словацької Республіки. Прага провадила централістичну політи. Мадярщина докладала всіх зусиль, щоб загарбати Закарпаття. Польща, як її вірний союзник, старалася добитися здійснення ідеї „спільного мадярсько - польського кордону". Для гітлерівської Німеччини Карпатська Україна була тільки предметом торгу із Сталіним і Мадярщиною.

Хоч з усіх боків насувалися чорні хмари, населення Закарпаття було повне радости, що по довгих віках стало господарем своєї землі. Вибори до Першого Сойму Карпатської України 12 лютого 1939 року були іспитом національної зрілости закарпатських українців і тріюмфом політики о. д-ра Волошина. Тому й не диво, що на домагання Мадярщини капітулювати Сойм Карпатської України відповів — проголошенням самостійности Карпатської України і обранням о. д-ра Волошина своїм першим президентом.

По насильній окупації Закарпаття мадярською армією, о. д-р Волошин став професором Українського Вільного Університету в Празі. Занепадаюче здоров'я —і вік не дозволили йому покинути Прагу перед приходом совєтської армії і в другій половині травня 1945 року його арештовано. Тяжко хворого, перевезено о. д-ра Волошина до Луб'янської тюрми в Москві, де він і помер. Точна дата і обставини смерти невідомі.

На лоні квітучих прапорів і барв

Культурною традицією, що завершує щорічну працю СУМА, стали дні здвигу сумівської молоді на оселі в Елленвілі. Вони нагадують здвиги наших Січей, Соколів, Луґів... У 1964 році наша молодь була особливо зворушена відкриттям грандіозного монументу Т. Шевченкові у Вашинґтоні. У світлі того радісного духового піднесення, сумівська молодь провадила і свої дні у вересні на Оселі в Елленвіл.

Будинки і майдан залило бурхливе річище людей та авто. — Домінує атмосфера соборної України, бо тут люди з усіх сторін. Гутірки, жарти, сміх та пісні зливаються в „попурі" людських голосів. Особливо в неділю заяскравіла осельна галявина. Від сумівських уніформ, стягів, народних костюмів, спортивних, оркестральних — заквітчався майдан неповторною гамою барв. Божественні літургії, патріотичні промови, дефіляди, мистецькі виступи...

А коли вже „накрила нічка та тихесенька земленьку кругом", на дерев'яній площадці перед гостинницею закружляли пари у танці.

Д. Надраґа

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в понеділок, 15-го березня 1965 року з Волі Всевишнього упокоївся наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і БРАТ

бл. п.

Інж. МОДЕСТ ВОЛЧУК

уроджений 30 травня 1904 р. в Чернівцях на Україні.
Похорон відбувся в четвер, 18-го березня 1965 року з церкви св. ап. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

Горем прибиті:
СОФІЯ ВОЛЧУК — дружина
ЛІДІЯ ГОЛІЯН з мужем МИКОЛОЮ — донька і зять
ОРИСЯ ВОЛЧУК — донька
ОРЕСТ і ОЛЕНА ВОЛЧУК — брат з жінкою

Замість квітів на могилу, прошу складати пожертви на „Енциклопедію Українознавства" в Сарселі.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

Ярослави з Липських Вюри

яка померла дня 12-го лютого 1965 р. у Польщі (проживши 56 літ), будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖБИ

у Церкві св. НИКОЛАЯ у ТОРОНТІ дня 24-го БЕРЕЗНЯ 1965 р.
У Церкві св. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ у НЮАРКУ 25-го і 26-го БЕРЕЗНЯ 1965 р.
У РИМІ в Церкві оо. РЕДЕМПТОРИСТІВ дня 24-го БЕРЕЗНЯ 1965 р.

У глибокому смутку та жалю повідомляють Приятелів, Знайомих і Кревних Покійної Ярослави
ЕВГЕН ВЮРА — муж зі синами ЛЮБОМИРОМ і АНДРІЄМ (Польща)
о. прелат д-р БОГДАН ЛИПСЬКИЙ — брат (Торонто)
НАТАЛІЯ — сестра з мужем ВАСИЛЕМ КАЧМАРЕМ і дітьми (Нюарк)
КЛИМ ЛИПСЬКИЙ — брат і дружина ЛЄНА з дітьми (Кулима-Сибір)
Проситься за молитви за душу Покійної Ярослави.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

д-ра Володимира Гіліцінського

будуть відправлені СЛУЖБИ БОЖІ за СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОГО
у вівторок, 30-го березня 1965 р.
в КАПЛИЦІ при 661 Hight Street і в КАПЛИЦІ при Сенфорд і Айві в НЮАРКУ, Н. Дж.

РОДИНА

ПОДЯКА

В дні 10-го січня 1965 року відійшов у Вічність прийнявши Найсвятіші Тайни, наш Найдорожчий Муж, Батько, Дідуньо, Брат і невіджалуваний Родич,

д-р Ярослав Хмілевський

В днях нашого безмежного горя дорогі наші Рідні та Приятелі і Знайомі виявили нам стільки щирого серця, глибокого співчуття та слів потіхи, що ми не в силі знайти слів, щоб їм належно подякувати. Молимо Всевишнього, щоб їм за все те винагородив.

Зокрема сердечно дякуємо Високопредопобному Отцеві-Совітникові Василеві Соловію за уділення хворому Тайн Св. Сповіди та Св. Причастія і за зворушливе слово про Покійного в часі поминок.

Високопреподобному Отцеві Деканові Петру Мельничукові, пароховi Балтімору, висловлюємо сердечну подяку за відслуження Панахиди та похоронних обрядів і за похоронну проповідь у церкві. Ми щиро вдячні за співучасть у цих сумних обрядах Високопреподобним Отцям: В. Соловію, Євстахію Весоловському та Романові Ганасові.

Складаємо нашу щиру подяку всім організаціям і товариствам Балтімору, що своєю участю в Панахиді і в похоронах виявили Покійному любов і пошану.

За слова прощання над відкритою могилою Покійного щиро дякуємо ВП. Панам: д-рові Андрію Леміщі, що промовляв від Українського Лікарського Товариства в Америці, проф. Богданові Загайкевичеві, представникові НТШ, дир. Остапові Хархалісові, що виступав від імені балтіморських Відділів УККА і Кредитової Кооперативи „Самопоміч", та Теодорові Царикові, промовцеві від організацій Визвольного Фронту в Балтіморі.

Нашим Рідним, Приятелям та Знайомим сердечна подяка за квіти, за пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійного та за їхні пожертви на добродійні цілі.

Всім громадянам, що так чисельно взяли участь у Панахиді та в похоронах — наше сердечне спасибі.

За уладження поминок висловлюємо нашу щиру подяку балтіморським Відділам Українського Лікарського Товариства в Америці та Союзу Українок, як рівнож щирою подякою ми зобов'язані д-рові Ярославу Шав'якові за сильветку Покійного, як археолога-дослідника, науковця і маляра, накреслену ним під час поминок.

Усіх, що будьчим допомогли нам у цім нашім важкім горю, просимо прийняти нашу глибоку подяку.

ІВАННА з ГІСОВСЬКИХ — дружина
ЛІДІЯ ХМІЛЕВСЬКА-ТІДД з мужем і дітьми та
МАРІЙКА ХМІЛЕВСЬКА — дочки
д-р ВОЛОДИМИР ХМІЛЕВСЬКИЙ
проф. ЄВГЕН ХМІЛЕВСЬКИЙ — брати
проф. д-р ЮРІЙ МЕЛЬНИКОВИЧ — сестрінок
Родина

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

НЕДІЛЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1965 р.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. в год. 1-ій по пол. в церковній залі, 74 Герис Еве. Проситься членів обов'язково прибути та заплатити свої залеглі вкладки. — Л. Гардінк, секр.

ШИКАГО, Ілл. Місячні збори Т-ва ім. Є. Коновальця — 423 Відд. відбуватимуться кожної другої неділі по першім в місяці у власній домівці при 2435 Вест Шикаґо Евню. На Річних Зборах, що відбулися 14 лютого обрано нову Управу, яку очолює інж. Ст. Куропась як голова й Т. Носієвич як секретар. — Управа.

НЮ БРАНСВІК, Н. Дж. Подається до відома членам 353-го Відділу, що в Союзових справах та вплачувати свої вкладки на адресу: Nicholas Wasyluk, 276 Hale St., New Brunswick, N. J. — Управа.

ШИКАГО, Ілл. Управа Т-ва ім. Д. Вітовського — 301 Відділ повідомляє, що на Річних Зборах 7 березня обрано нову Управу на 1965 р., а саме: В. Іващук, предс., П. Врублівський секр., І. Стадник, кас. Контр. Ком.: Ю. Паславський, гол., Н. Ткачинський та Гр. Каріяка, члени. Повідомляється, що місячні збори відбуватимуться кожної неділі по першім в місяці. Проситься на час вплачувати свої вкладки а боржників вирівняти. — П. Врублівський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Управа 375 Відд. ім. Д. Вітовського повідомляє, що членські вкладки буде приймати: кождої другої п'ятниці кождого місяця в ЗУАДК при 5020 Old York Rd. від год. 7-8:30 веч.; кождої другої неділі кождого місяця в Гор. Клюбі, 847 N. Franklin St. від год. 11:30-1:30 по пол. Вплати можна пересилати поштою на адресу: Petro Tarnawsky, 6037 N. Warnock St., Philadelphia, Pa. 19141 з долученою до посилки членською книжкою. — П. Тарновський, секр.

ШИКАГО, Ілл. В неділю, 7-го березня 1965 року на Річних Загальних зборах 399-го Відділу УНС ім. „Леви" в новій клюбовій домівці при 2353 В. Шикаґо Евеню під проводом президії в складі д-р Ілля Мула — предсідник і Петро Головатий — секретар та після звітів уступаючих членів минулорічної Управи і Контрольної Комісії на внесок п. Івана Печенюка вибрано нову Управу в такому складі: голова: п. Роман Припхан, заступник голови: п. Теодор Урбан, фінансовий секретар: мгр. Іван Красник, рекордовий секретар: п. Володимир Голойда, касієр: п. Зенон Дзядик. Контрольна Комісія: п. Орест Шеремета, п. Микола Винниченко, п. Василь Бойко. Комісія Хворих: д-р Ахіль Хрептовський і д-р Володимир Вірщук. — Петро Головатий, секретар Загальних Зборів.

НЕДІЛЯ, 28-го БЕРЕЗНЯ 1965 р.

ШИКАГО, Ілл. Річні Загальні Збори Б-ва ім. св. Володимира — 114 Відд. в год. 11:30 рано в парафіяльний залі св. Володимира при 2250 В. Кортез вул. Якщо на визначений час не явиться приписана статутом потрібна скількість членів, тоді Загальні Річні Збори відбудуться на годину пізніше при всякій скількості приявних і будуть правосильні. Приявність всіх членів є обов'язкова. М. Нікольс-Ткачук, гол., Володимир Бережан, секретар.